

MAAOMAAVALITSUS

EESTI MAAOMAAVALITSUSTE LIIDU HÄALEKANDJA

Juuli 1934. a.

Nr. 7

KAHETEISTKÜMNES AASTAKÄIK

Väljaandja: Eesti Maaomavalitsuste Liit.

Toimetaja: F. Wellner.

Tellimise hind:		Toimetus ja talitus:	Kuulutuste hind:
Aastas	Kr. 5.—	Tallinnas, Suur Roosikrantsi nr. 12. Tel. 452-72. Posti j. arve nr. 252.	1 lhk. Kr. 20.—, ½ lhk. Kr. 10.—, ¼ lhk. Kr. 5.—, 1/8 lhk. Kr. 2.50, 1/16 lhk. Kr. 1.25.
Pooles aastas	„ 2.50	Jooksvad arved: Eesti Panga Tallinna osak. nr. 609, E. Rahvapangas ur. 991 ja Põllumeeste Keskpangas nr. 728.	Dokumentide kaotamise kuulutused 50 senti dokumendi pealt.
1923 aastak.	„ —.50		
1924—1931. a. à	„ 2.50		

Ilmub üks kord kuus, 12 numbrit aastas.

SISU:

Leedu omavalitsusest — L. Kahkra . . .	Lhk. 99
Perekonnaseisuametnikele esitatavate dokumentide hindamisest — Teofil Teder . . .	„ 101
Maavalitsuste tulud 1934./35. a. eelarvete järele	„ 106
Valdade majandusliku seisukorra parandamise poole — J. Kg.	„ 110
Vallaomavalitsuste teenijad puhkusele . . .	„ 111
Kirjandusest	„ 112
Küsimusi ja vastuseid	„ 112
Kuulutusi	„ 98

Perekonnaseisu

Kantselei margid

25- ja 50-sendilised

on saada

Eesti Maaomavalitsuste Liidu

büroost

hinnaga 10 senti poogen (20 tükki).

Eesti Omavalitsuste Kinnitus A.-S.

„OMA“

Põhi- ja tagavarakapitalid üle
Kr. 520.000.—

toimetab

tule-,

elu-,

rahe-,

koduloomade-,

murdvarguse- ja

klaasikindlustusi

Edasikindlustuste vastuvõtmine valdade vastastikku kindlustusseltsidelt.

Seltsi osanikkudeks on kõigi maakondade omavalitsused, paljud linna-, alevi- ja valdade omavalitsused.

Seltsil omad majad Tartus ja Viljandis.

Juhatus ja peakontor: Tartus, Riia tn. 41, telef. 3-44 ja 5-62.

Peaagentuurid:

Tallinnas, Väike-Karja tn. 3, telef. 437-59.

Rakveres, Viru Pangas, telef. 109.

Pärnus, Rütüti tn. 29, telef. 2-30.

Agentuurid kõigil pool üle maa.

Tähelepanu!

Liidu laos on veel piiratud arvul saadaval

„Sundnormide kogu maaomavalitsuste kohta“

Koostanud E. Maddison ja J. Kaiv.

Liidu juhatusel otsusega on otsustatud, et likvideerida ladusolevat vähest tagavara lõpulikult ja et vastutulla raamatu tarvitajatele, müüa viimaseid eksemplare broshüüritult 6 krooni ja nahkkoites 8 krooni 50 senti eksemplar.

Raamat sisaldab üle 1000 lehekülje ja mahutab eneses kogu vene- kui ka omariikluse aegse normide kogu maakonna-, valla-, alevi- ja osaliselt ka linnaomavalitsuste kohta.

See raamat ei tohiks puududa üheski omavalitsuse- ega riigiasutuses ja on vajaliseks käsiraamatuks igale omavalitsustegelasele ja ka igale kodanikule.

Tellimised saata: Eesti maaomavalitsuste liit,
Tallinn, S. Roosikrantsi 12.

Leedu omavalitsusest.

L. Kahkra.

Praegune Leedu vabariik koosneb endisest Vene riigi kolmest — Vilnino (Vilno), Kaunas (Kovno) ja Gardius (Grodno) ning väikese osa Suvalki kubermangudest. Tsaarivõim ei usaldanud anda leedulastele omavalitsuslikku korraldust (semstvosid) samuti nagu teistelegi Baltimail elutsevaile vähemusrahvustele.

Ühes riigivõimu korraldusega toimus ka omavalitsuslik korraldus, mis seega püsib ainult kümnekond aastaid — oma riikluse algpäevilt.

Omavalitsused on mitmel korral läbielanud muudatusi. Viimane reform toimus 2. mail 1931. a. seadusega.

Vaadeldes Leedu omavalitsuste praegust seisundit näeme, et see ei ole vaba keskvalitsuse poolt tulevatest juhustest ja teenistuskontrollist.

Detsentralistlik omavalitsuste valitsemise on asendatud tsentraliseeritud valitsemise põhimõtetega, kus domineerub monokraatlik üksikisiku valitsemissüsteem. Viimase reformi tähtsamaks ja olulisemaks teguriks, nagu Leedu mõõduandvates ringkondades väideti, oli valimise süsteemi puudulikkus. Uue korra järele kodanikkond teataval määral on jaotatud kogukondadesse, millega nähtavasti on tahetud piirata ja tõkestada isikute juurdevoolu teistest omavalitsustest. Selles avaldub ka püüe elanikkonda rohkem siduda püsivamate sidemetega tema alalise elukoha omavalitsuse algüksusega. Kuni viimase reformini valija ega valitav ei tarvitsenud olla seotud alalise elukohaga ja iga 20-aastane täieõiguslik Leedu kodanik võis võtta osa valimistest ükskõik millises omavalitsuslikus piirkonnas, kus elamise aeg ei mänginud mingisugust osa. Sellepärast omavalitsustesse valiti isikud, kellele kohalikud olud olid võõrad ja kes kohapäälsete elanikkude huvidest ei hoolinud. Sarnased isikud tegelesid rohkem poliitikaga ja erakondlike asjadega, võttes omale eeskujuks parlamendi parteimeeste poleemika ja intrigeerimise. Olukord, kus peeti silmas ainult parteilisi huvisid, tundus leedulastele võõrana, lubamatuna ja anormaalsena. Nii jõuti otsusele, et tuleb seada sisse valimistsensus ja uus valimiskord. Leedulased on uue korraga rahul, mis olevat annud häid tulemusi. Esikohale nüüd on nihkunud majanduslikud, kutselised ja kultuurilised organisatsioonid, kuna poliitilised parteid,

mis varemalt mängisid tähtsat osa, on kaotanud oma alustoed. Kollegiaalsetele omavalitsuste täidesaatvatele organitele (linna- ja vallavalitsustele) suurimaks puuduseks peeti otsuste pikaldast täideviimist ja sagedast arvamiste lahkuminekut kindlate eeskirjade ja juhtnööride puudumisel isegi kõige lihtsamates ja igapäevastes valitsemisküsimustes. Selline asjaajamine lonkas ja jättis palju soovida, kuid tegelik elu näitas, et omavalitsused ümberkujundatud ja ratsionaliseeritud kujul suudavad ikkagi paremini ja elastilisemalt täita kogukondlike ülesandeid, kui riigi keskvoim, sellepärast reformiga laiendati omavalitsustele algatusvõimet, kuigi nad jäeti täielikult ärarippuvaks riigi keskvoimust.

Kuid korraldatud ja täpselt äramääratud kindlate ühiskondlike ja majanduslike ülesannetega omavalitsused on tehtud riigivõimule toeks kohaliku elu reguleerimisel, maarahvale on siiski jäetud õigus valitud esindajate kaudu kaasäräkida üldhuviliste asjade lähendamisel, on antud võimalus tuua esile oma vajalisi ja elulisi huvisid. Leedu omavalitsustele on jäetud korraldada kultuurilised, sotsiaalsed ja majanduslikud asjad, ja nimelt:

a) kooliasjanduse, kunsti ja kultuuri alal: asutada ja ülalpidada koole, raamatukogusid, lugemistube, muuseumi, teatreid ja teisi õppe- ning kunsti-organisatioone ja asutusi; muretseda riiklikele rahvakoolidele peavarju, kütet, valgustust ja õppeabinõusid; hoolitseda õpilaste tervisliku seisukorra eest; toetada kehvi õpilasi riietega, jalanõudega ja toiduga; asutada spordi- ja mänguplatse; kaitsta ajaloolise ja arhitektuurilise tähtsusega ehitusi ja hooneid.

b) sotsiaalse hoolekande ja tervishoiu alal: asutada ja ülalpidada haigemaju, ambulantsi, apteeki ja korraldada esimest arstiabi; võidelda nakkushaiguste ja laste surevuse vastu; etendada ja arendada tervishoidlikku haridust; asutada ja aineliselt toetada supelasutusi, desinfektsioonilisi kambreid ja mitm. tervishoidlike asutusi; valvata tööstuslike ettevõtetes puhutuse jne. järele — ühesõnaga — üldine sanitaar-järelevalve; korraldada loomatervishoidu; vaestele ja haigetele arstiabi; asutada ja ülalpidada vanadekodusid, ehitada odavaid kortereid, lasteaedu jne.; asutada tööõrse, võidelda tööpuuduse vastu, hä-

daabitööde organiseerimine ja töökaitse; avalikkude matmispaikade korraldus; juuriidiline nõuanne.

c) üldise heakorra alal:

Võidelda elukalliduse vastu; määrata kindlaks esimesejärgu tarbeainete hinnad (leib, liha ja küte); asutada pagariärisid, tapamaju, toiduainete kauplusi; asutada pandimaju, laate ja messesid; määrata kauplemisele tööaega.

d) liiklemise ja ehituse alal:

Soetada elektritramme, omnibusse, takso- ja teisi liiklemise ja transport abinõusid; ehitada sildu, tamme, veekogusid, teid, uule, platse, turuplatse, parke, aedu jne.; korraldada tuletõrjet, korstnapühkimist ja igasugu kommunaalettevõtteid; võidelda veeuputuste, lumetormide ja teiste loodusõnnetuste vastu, pidada valvet supelasutuste üle ja võidelda uppumise hädahoju vastu; organiseerida elektri- ja gaasivabrikuid.

Leedu omavalitsuse korralduses leiame mõndagi huvitavat ja õpetlikku.

Administratiivselt Leedu vabariik on jaotatud 20 maakonnaks, 251 vallakogukonnaks ja 2819 külakogukonnaks. Seega Leedus on olemas küla- ja vallakogukonnad, mis kujunenud veneaegsetel küla- ja vallaterriitoriumidel. Vallakogukonnad on jaotatud 10—15 külakogukonnaks, mis administratiivne algrakuke. Et igast külakogukonnast valitakse üks esindaja vallanõukokku, siis viimase liikmete arv on rippuvuses külakogukondade arvust. Vallanõukogu liikme volitus kestab 3 aastat.

Vallaomavalitsuse organisatsiooni kuuluvad: vallanõukogu, vallavanem (valciaus virsaitis), külakogukonna nõukogu ja selle vanem ning kontroll (revisjoni) komisjon. Vallavalitsuste liikmete (vallavanema ja tema abide) palk määratakse kindlaks enne valimisi ja kuulub maaülemale kinnitusele. Maaülemal on vallanõukogu koosolekul hääleõigus. Vallavanemale on antud õigus otsustada edasilükkamata iseloomuga asju vallanõukogu istungite vahetajatel.

Maavalitsuse organiteks on: maanõukogu, maavalitsus ja kontroll (revisjoni) komisjon.

Maanõukogu koosneb maakonda kuuluvate vallaomavalitsuste ja II-se järgu linnavalitsuste esindajatest, kummagist valitakse üks esindaja; kui aga elanikkude arv ületab 10.000, siis 2 ning vallavanematest ja II-se järgu linnapeadest. Valitakse 3 a. peale, kompetentsi kuuluvad eelarved ja aruanded.

Maavalitsuse täidesaatva organi eesotsas seisab mitte rahva poolt valitav, vaid

valitsuse poolt määratav maaülem ja maanõukogu poolt valitud kaks liiget. Maaülem on kõrgema administratiivse võimu esindaja maakonnas.

Linnaomavalitsuse organid on samasugused kui maaomavalitsustes. Linnavolinnikkude liikmete arv kõigub 9—36, mis oleneb elanikkude arvust (näit. linnas kuni 5000 elanikku — 9 vol., 10.000 — 10, 20.000 — 15, 40.000 — 21 jne.) Volinnikud valitakse otsekohe rahva poolt, väljaarvatud pealinn, kus $\frac{1}{3}$ määratakse valitsuse poolt hääleõiguslike kodanikkude hulgast. Valimisõigus, nagu ülalpool tähendatud, on kodanikel, kes 24 a. vana, elanud 1 a. linnas ja maksumaksjad.

Linnapea ja tema abid, kes peavad olema vähemalt 30 a. vanad, valitakse linnavolikogu poolt. I-se järgu linnades, kus asjaajamine keerulisem ja nõuetav suurem vilumus, — 7 aasta peale, ja II-se järgu linnades — 3 aasta peale. I-se järgu linnade linnapead kinnitab ametisse siseminister, II järgu — maaülem. Mõned vallavolikogu ja II-se järgu linnavolikogude otsused (kinnisvarade, laenude, lepingute, ettevõtete asutamise ja likvideerimise, eelarve, ametnikkude määramise, palganormide, avalikkude platside, teede ja uulitsate kohta) vajavad maaülemale kinnitust, kuna maanõukogude — siseministri. Omavalitsuste tegevuse üle järelevalve ja revideerimise õigus kuulub siseministrile, maaülemale ja vastavale siseministeeriumi ametnikele, kelledeks on haritud, kogenud ja vilunud isikud.

Omavalitsuste asutuste tegevuse vastu võib kaevata maaülemale, siseministrile ja lõpuks riigikohtule. Kohus harutab kaebust õiguslikust seisukohast. Järelevalvet on kavatsus veelgi kõvendada, sellekohane kava on, nagu tähendas omavalitsuse departemangu direktor hra Barkauskas, juba koostamisel. Sama härra suulisel kinnitusel viimane omavalitsuse reform olevat võimaldanud omavalitsuse aparadi tuntavalt asjaajamise lihtsustamist, kokkukohu ja ratsionaliseerimist, omavalitsuse majanduspoliitikas on tõmmatud õiged ja sirged jooned.

„Omavalitsuste kaudu meie arendame jõuliselt ja väarikalt rahvuslikku iseseisvust, meie maaolude kohaselt oleme annud võimaluse kohapealsele rahvale, eriti maa-rahvale, kaasareakida oma asjade otsustamisel ja korraldamisel, tuua esile elulisi huvisi ja soove oma maaesindajate — maanõukogude kaudu, milliseid organe Eestis enam ei ole,“ — tähendas muuseas ka hra dir. Barkauskas.

Perekonnaseisuametnikele esitatavate dokumentide hindamisest.

Teofil Teder.

Perekonnaseisuametnikule esitatakse perekonnaseisumuudete registreerimiseks ja perekonnakirjade korraldamiseks perekonnaseisudokumente, millised on sagedasti lahkuminevad oma juriidiliselt jõult ja maksvuselt või millised sisaldavad sisulisi ja vormi vigu. Perekonnaseisuametnik on kohustatud võtma seisukohta, kaaluma ja tegema kindlaks, kas temale esitatud dokumendid vastavad tõele ja nende kohta ülesseatud nõudeile (võrdle Prs. s. juhtnõude §§ 6, 28, 31, 32, 61 — RT 48 — 1926 ja § 45 — RT 27 — 1931).

Perekonnaseisuametnikul võib tekkida raskusi seisukohavõtmisel, milliseid temale esitatud lahkuminevaist andmeist lugeda maksvaiks ja millised võtta aluseks. Need raskused annavad end tunda eriti praegusel n. n. ülemineku ajajärgul, kus veel suurele osale kodanikest pole omavalitsusis avatud perekonnakirjad. Neid raskusi põhjustab ka asjaolu, et 1. juulini 1926 ei valitsenud meil perekonnaseisumuudete registreerimise alal ühtlast korda. Perekonnaseisumuuteid registreerisid peaaegu ainult tunnustatud usuühingute vaimulikud ja iga uskkond pidas raamatud erivormi järgi, mis läksid lahku üksteisest neisse märgitavate andmete ja keele suhtes. Ka juhtub kahjuks, et perekonnaseisuametnikud ei täida dokumentide väljaandmisel kõiki tarvilikke nõudeid ega kirjuta dokumente välja tarvilise hoolsusega, mille tagajärjel tekivad vead.

Seisukoha võtmiseks esitatud perekonnaseisudokumendi juriidilise maksvuse ja jõu kohta peab teadma kõigepealt, kes on õigustatud andma välja juriidiliselt maksvaid perekonnaseisudokumente.

1. juulist 1926, s. o. Perekonnaseisu seaduse maksmahakkamise ajast peale, on õigustatud ja kohustatud juriidiliselt maksvaid perekonnaseisudokumente andma välja omavalitsuste ja usuühingute perekonnaseisuametnikud, siseministeerium ja välismaal meie diplomaatlikud esindajad või ametkonsulid nende hoiul olevate ametlikkude perekonnaseisuraamatute põhjal (Prs. s. §§ 26, 65 — RT 191/192 — 1925).

Vaimulikel, kes 1. juulini 1926 olid õigustatud ja kohustatud registreerima perekonnaseisumuuteid, kuid ei hakanud

täitma perekonnaseisuametnikkude ülesandeid, kustus õigus anda välja juriidiliselt maksvaid perekonnaseisu puutuvaid dokumente 30. septembril 1926, mil lõppes endiste perekonnaseisuarhivaalide üleandmise tähtaeg Siseministeeriumile (Perekonnaseisu sead. § 65).

Selliste usuühingute perekonnaseisuarhivaalide põhjal, mille vaimulikud ei täida perekonnaseisuametnikkude kohuseid, antakse välja vastavad dokumendid arhivaalide üleandmise silmapilgust peale Siseministeeriumi Administratiivosakonna Perekonnaseisuaktide-arhiivist.

Ka sellisel juhtumil, kus perekonnaseisuametniku juures peetav aktiraamat (resp. meetrikaraamat) hävinud, annab Siseministeerium tema hoiul olevate akti- (resp. meetrika-) raamatute teiste eksemplaride põhjal välja dokumente (Prs. s. juhtnõude § 79 — RT 48 — 1926).

Missugustel usuühingutel on ametis perekonnaseisuametnikud, selle kohta on perekonnaseisuametnikkudel võimalik andmeid leida Siseministeeriumi 10. augusti 1933. a. nr. 650 ringkirjale juurdelisatud usuühingute perekonnaseisumetite nimekirjast. Tarviduse korral saada dokumente usuühingust, kelle nimi selles nimekirjas ei leidu, tuleb järelikult pöörduda dokumentide saamiseks Siseministeeriumi poole.

1834. aastast vanemad evangeeliumiluteriusu kirikuraamatud, on hoiul Tartus, Riigi Keskarhiivis, arvatud välja Tallinna linna vanemad kirikuraamatud, millised on deponeeritud Tallinna Linna Arhiivi. Need asutised on ka õigustatud andma välja kinnitatud ära kirju neis raamatuis sisalduvate perekonnaseisumuudete kohta.

Kas perekonnaseisudokument on antud välja seks kompetentse asutise poolt, peab selguma dokumendi nurgastambist või allkirjast ja sellele juurdelisatud ametinimetusest, samuti pitsati jäljendist.

Teiseks on nõutav seisukohavõtmisel perekonnaseisudokumendi juriidilise jõu ja maksvuse kohta, et dokumendil (tunnistisel, teatisel, ära kirjal jne.) oleks selgelt märgitud allikas (alus), mille põhjal dokument on antud välja. Nimelt peab olema märgitud täpselt, millise omavalitsuse või usuühingu raamatust on teh-

tud väljakirjutus, kas näiteks Rápina evang.-luteriusu koguduse, Rápina apostl-õigeuskoguduse või Rápina valla raamatust ja nimelt, millise raamatu põhjal, kas sünni-, abielu-, surmaaktiraamatu või meetrika- või personaal- (hingekirja-) raamatu jne. põhjal on antud välja tunnistus või teatis. Edasi peab olema märgitud vastavalt raamatu iseloomule raamatu (köite) number, raamatu lehekülj, akti number ja aasta. Meetrikaraamatu põhjal väljaantud tunnistuses või teatises peab olema märgitud meetrikaraamatu aasta ja kande number. Evangeeliumiluteriusu koguduse personaalraamatu põhjal välja antud perekonnateatist ei saa varustada märkusega, millise personaalraamatu aastakäigu ja kande numbri järgi see on antud välja, sest personaalraamatud pole seatud sisse aastakäikude järgi. Personaalraamatu põhjal väljaantaval perekonnateatisel võib allikas olla märgitud näiteks järgmiselt: „Antud välja Jamaja ev.-lut. usu koguduse 1. juulini 1926 peetud personaalraamatu k. I, lhk. 250 ja k. III, lhk. 5 põhjal“.

Asjaolu, et perekonnateatisel on vahest märkimata köite ja lehekülje numbrid, ei halva selle maksvust ja ei tarvitse olla dokumendi tagasisaatmise põhjuseks, sest on olemas kogudusi, kus personaalraamatud pole peetud köidetud raamatuna, vaid lahaste kaartide näol, selliseil juhtumil pole võimalik märkida ka köite ja lehekülje numbrit.

Edasi on tarvilik perekonnaseisudokumendi juriidiliseks maksvuseks, et dokument oleks kirjutatud alla seks õigustatud isiku poolt ja varustatud asutise pitsati jäljendiga. Perekonnaametniku allkirja juurde, millega tunnistus või teatis on tunnustatud õigeks, peab olema märgitud lühendamatu sõna „perekonnaseisusametnik“. Usuühingute perekonnaseisusametnikkude suhtes pole nõutav, et nad veel lisaksid juurde sõna „vaimulik“. Seda võib märkida, kuid kui see jäänud märkimata, pole alust dokumendi tagastamiseks sellise lisanduse juurdekirjutamiseks, nagu seda on juhtunud. Ka siis pole tarvis tagastada dokumenti, kui sel on perekonnaseisusametniku allkirja juures, eeskirja vastaselt, ametinimetuse märgitud lühendatult, kui on arusaadav, et dokumenti on andnud välja perekonnaseisusametnik. Vastasel korral oleks tegemist liigse pedantsusega.

Tunnistused, teatised jne. pole seaduspärased, kui perekonnaseisusametniku

eest neile on kirjutatud alla isik, kes pole õigustatud seks seaduse põhjal. Näiteks pole lubatud usuühingu perekonnaseisusametniku eest kirjutada alla tunnistusele või teatisele köstril või ka vaimulikul, kes pole perekonnaseisusametnik. Samuti ei või teatava valla perekonnaseisusametniku eest kirjutada alla selle naabervalla perekonnaseisusametnik, kui ta seks pole volitatud vastava ajutise maavalitsuse poolt. Ka sel korral pole tunnistus seaduspärane, kui sellele kirjutab alla perekonnaseisusametnik, jättes lisamata allkirjale ametinimetuse (Siseministeeriumi Adm.-osk. ringkiri 24. maist 1927, nr. 241 kõigile perekonnaseisusametnik-vaimulikkuudele ja 15. aprillist 1929 nr. 300, p. 5 kõigile perekonnaseisusametnikkudele).

Perekonnaseisudokumendid, mis on antud välja vana kalendri järgi peetud raamatute põhjal, peavad olema varustatud märkusega kalendri kohta (Siseministeeriumi Adm.-os. ringkiri 7. novembrist 1928. a. nr. 3030, p. 5). Üleminek ühelt kalendrikt teisele pandi maksma teatavasti 31. jaanuarist 1918. Esimene päev pärast 31. jaanuarit 1918 loeti 14. veebruariks, teine 15. jne. 1. juulini 1918 pidi märgitama kalender murruna, näiteks 6/19. veebruar 1918 (Sobr. uzak. 1918, nr. 19, art. 289). See enamlasteaeagne korraldus on jäänud tegelikult maksma ja on hiljem sanktsioneeritud Vabariigi Valitsuse otsusega 18. märtsist 1933 (RT 28 — 1933, art. 186).

Selle järgi peaksid olema kanded, mis tehtud meetrika- ja personaalraamatuisse 1/14. veebruarini 1918, märgitud vana kalendri järgi. Tegelikult on aga tulnud avalikuks mõned juhtumid, kus vaimulikud veel mitu aastat hiljemgi on teinud kandeid meetrikasse vana kalendri järgi, näiteks vanausuliste koguduste ja mõnede apostliku-õigeusu koguduste vaimulikud.

Kalendri ümberarvutamises on omal ajal tehtud väga palju vigu ja veel praegugi juhtub üksikuid eksitusi. Siseministeeriumi Adm.-os. ringkirja 12. sept. 1927. a. nr. 43 põhjal arvutatakse dokumentides vana kalendri järgi märgitud ajaarvud ümber uue kalendri järgi, lisades juurde sündmusile, mis olid enne 1. märtsi 1900 — 12 päeva, pärast 1. märtsi (1. märts incl.) — 13 päeva. Näiteks 9. mai 1895 vana kalendri järgi on ühtlasi 9+12, s. o. 21. mai 1895 uue kalendri järgi; 23. märts 1903. a. vana kalendri järgi on ühtlasi 23+13—31 („31“ on siin

märtsi kuu kuupäevade üldarv), s. o. 5. aprill 1903. a. uue kalendri järgi; 29. detsember 1899 vana kalendri järgi on ühtlasi 29+12—31 („31“ on siin detsembri kuupäevade üldarv), s. o. 10. jaanuar 1900 uue kalendri järgi. Erilist tähelepanu nõuab vana kalendri kuupäeva ümberarvutamine sel juhtumil, kui kuupäev asub vahemikus 16.—29. veebruarini, seda seepärast, et veebruaris on mõnel aastal 28, mõnel — 29 päeva. Kas teataval aastal oli veebruaris 28 või 29 päeva, on kõige lihtsamalt võimalik teha kindlaks, kui jagada aastaarvu neljaga; kui see jagub neljaga täpselt, s. o. jäägita, siis sel aastal oli veebruaris 29 päeva, vastasel korral oli selle aasta veebruaris 28 päeva; nii on 18. veebruar 1892 vana kalendri järgi ühtlasi 18+12—29 („29“ on 1892. a. veebruari kuupäevade üldarv), s. o. 1. märts 1892 uue kalendri järgi. Sellest reeglist on aga erandiks 1900. a. veebruar uue kalendri järgi. Vaatamata sellele, et 1900 jagab neljaga, oli 1900. a. uues kalendris 28 päeva, vanas kalendris aga reeglipäraselt 29 päeva. Seepärast juhtumil, kui kuupäev asub vahemikus 17.—29. veebruarini 1900, tuleb kasutada järgmist reeglit: vana kalendri kuupäeva arvule lisada juurde 12 päeva ja saadud summast arvata maha 28 päeva, pidades silmas, et uue kalendri 1900. a. veebruaris oli 28 päeva. Saadud arv osutub märtsi kuupäeva arvuks uue kalendri järgi. Näiteks 28. veebruar 1900 vana kalendri järgi on ühtlasi 28+12—28, s. o. 12. märts uue kalendri järgi või 29. veebruar vana kalendri järgi on ühtlasi 29+12—28, s. o. 13. märts 1900. a. uue kalendri järgi.

Enne 1. juulit 1926 olnud sündide, abielude ja surmade kohta asendavad praeguseid aktiraamatuid vastavad meetrikaraamatud, mis peeti Seisusteseaduse (VSK IX k., II r.) põhjal evangeeliumi luteri-, apostliku-õige-, rooma-katoliku- ja juudi-usuliste kohta nende konfessioonide vaimulikkude poolt ja baptistide, adventistide j. t. lahkusuliste kohta politsei- või omavalitsusasutiste poolt (Eesti ajal kuni Perekonnaseisuseaduse maksmahakkamiseni oli see tegelikult lahkusuliste vaimulikkude hooleks), samuti Heakorra ja julgeoleku seaduse (VSK XIV k.) põhjal 1906. a. peale vanausuliste kohta vanausuliste vaimulikkude poolt. Nende raamatute põhjal antakse sünni-, abielu- ja surmatunnistused (sõnasõnalised väljavõtted) endise vormi järgi, selle vahega, et

nüüd kirjutab vaimulik tunnistusele alla perekonnaseisusametnikuna ja tunnistused, millised peetud vana kalendri järgi varustatakse märkusega kalendri kohta. Lühendatud väljavõtted n. n. teatised, antakse nende raamatute põhjal välja Kohtu- ja siseministeeriumi Adm.-os. ringkirja 17. juunist 1932. a. nr. 469 lisas antud vormide järgi.

Ülaltähendatud ringkirjale juurde lisatud sünniteatise vormis nr. 5. on jäetud märkimata isiku sünnikoht teadmisel, et endiseis apostliku-õigeusu kiriku meetrikaraamatuis sünnikohti ei märgitud. Kuna teatis antakse väljakirjutisina meetrikaraamatust, ei saa selle sisus märkida andmeid, milliseid meetrikaraamat ei sisalda. On aga usuühingu perekonnaseisusametnikul olemas andmeid isiku sünnikoha kohta teistes kiriku arhiives leiduvais dokumentides, võib ta teha teatisele erimärkuse, et isiku sünnikoht on nende ja nende dokumentide järgi see ja see, või kui usuühingus andmed sünnikoha kohta sootuks puuduvad, siis märkuse, et ka teistes kiriku dokumentides ei leidu andmeid isiku sünnikoha kohta. Kui märkuse tegemiseks ei jätku ruumi peale vormis ettenähtud kalendriaja märkuse, võib seda teha teatise pöördel uue allkirjaga (Siseministeeriumi Adm.-os. seletus 19. I. 1933. a. nr. 469. Laanemetsa ap.-õigeusu koguduse perekonnaseisusametnikule).

Olgu juhitud tähelepanu sellele, et ei saa alati täie kindlusega lugeda isiku sünnikohaks koguduse alla kuuluvat maaala (territooriumi), kus ta ristitud. Oletuste põhjal ei või aga teha kandeid perekonnaseisuraamatuisse. Akti kokkuseadmisel võib selliseil juhtumel märkida sünnikohta isiku teadaande põhjal, kui see ei ärata kahtlust. Kahtluse puhul tuleb nõuda teiste dokumentide esitamist, kus sünnikoht võiks olla tähendatud (nagu valla rulliraamatu andmed jne.). Ei kõrvalda ka need kahtlust, koostatakse sünnikoha kindlakstegemiseks Perekonnaseisuseaduse § 6 ettenähtud protokoll ja tehakse siis selle põhjal kanded akti (vt. ka „Maaomavalitsuses“ nr. 4 — 1934 ilmunud artikkel „Perekonnaregistri sisust ja selle alustest“).

Pärast 30. juunit 1926. a. registreeritud sündide, abielude ja surmade kohta antakse välja tunnistusi „Riigi Teatajas“ nr. 22 — 1926. a. ettenähtud vormide järgi Siseministeeriumilt saadud plankidel. Need tunnistused antakse välja asjaosatud (Järg vt. lhk. nr. 108.)

Maavalitsuste kulud 19

Kulude nimetus	Harju		Järva		Lääne		Petseri		Pärnu	
	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Korralised kulud.										
Peatükk I. MAAVOLIKOGU.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk II. MAAVALITSUS.										
1. Palgad	26.275.—	6,71	17.840.—	5,62	20.220.—	5,38	17.520.—	6,43	25.724.—	7,14
2. Teenistusvanuse tasud	3.042.—	0,78	1.666.—	0,53	—	—	—	—	300.—	0,08
3. Kortserid	—	—	963.—	0,30	—	—	—	—	—	—
4. Arstiabi	600.—	0,15	400.—	0,13	200.—	0,05	150.—	0,06	500.—	0,14
5. Perekonna abiraha	100.—	0,03	430.—	0,13	—	—	—	—	—	—
6. Sõidu- ja päevarahad	500.—	0,13	1.000.—	0,31	1.000.—	0,26	1.000.—	0,37	1.200.—	0,33
7. Lisatööde tasud	800.—	0,20	240.—	0,07	100.—	0,03	200.—	0,07	100.—	0,03
8. Kantselei, majapidamine ja muud kulud	9.530.—	2,43	3.741.—	1,18	4.180.—	1,11	4.240.—	1,55	5.070.—	1,41
Peatükk II kokku	40.847.—	10,43	26.280.—	8,27	25.700.—	6,83	23.110.—	8,48	32.894.—	9,13
Peatükk III. SOTSIAAL — ADMINISTRAT- SIOON.										
1. Personal	720.—	0,18	60.—	0,02	120.—	0,03	—	—	1.020.—	0,28
2. Vallasekretäride lisatasud	500.—	0,13	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Omaval. tegel. teadmiste täiend.	100.—	0,03	—	—	—	—	150.—	0,06	—	—
4. Valla- ja alevival. revideerimine	250.—	0,06	240.—	0,07	250.—	0,06	150.—	0,06	250.—	0,07
5. Tuletõrje	500.—	0,13	400.—	0,12	411.—	0,12	300.—	0,10	600.—	0,17
6. Postijaamad	452.—	0,12	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Öömajad	587.—	0,14	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Vangide söögi ja öömaja kulud	—	—	—	—	200.—	0,05	—	—	—	—
9. Maaposti veo korraldamine	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Muud kulud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk III kokku	3.109.—	0,79	700.—	0,21	981.—	0,26	600.—	0,22	1.870.—	0,52
Peatükk IV. HARIDUS.										
1. Personal	4.440.—	1,13	2.575.—	0,81	4.029.—	1,07	2.027.—	0,74	4.253.—	1,18
2. Haridustöö väljaspool kooli	2.400.—	0,61	50.—	0,02	40.—	0,01	—	—	475.—	0,13
3. Toetused	1.550.—	0,40	—	—	450.—	0,13	—	—	1.450.—	0,40
4. Alg- ja täienduskoolide kulud	4.843.—	1,23	2.020.—	0,63	19.493.—	5,18	—	—	6.166.—	1,71
5. Keskkoolide kulud	3.240.—	0,83	9.980.—	3,14	—	—	—	—	10.107.—	2,81
6. Kutsekoolide kulud	—	—	1.000.—	0,31	—	—	—	—	6.651.—	1,85
7. Kutsevaliku nõuandebüroo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk IV kokku	16.473.—	4,20	15.625.—	4,91	24.012.—	6,39	2.027.—	0,74	29.102.—	8,08
Peatükk V. TERVISHOID.										
1. Personal, kantselei	29.986.—	7,65	8.184.—	2,58	19.988.—	5,32	9.520.—	3,49	18.196.—	5,05
2. Haiguste vastu võitlemine	750.—	0,19	310.—	0,10	830.—	0,22	1.350.—	0,50	420.—	0,12
3. Suvitus- ja ravitsuskohtade korraldus	500.—	0,13	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Toetused	11.900.—	3,04	—	—	—	—	—	—	240.—	0,07
5. Haigemajade kulud	—	—	15.078.—	4,74	30.614.—	8,14	29.550.—	10,84	1.229.—	0,34
6. Laboratooriumide kulud	—	—	—	—	—	—	3.472.—	1,27	—	—
7. Emade- ja rinnalaste nõuandepunktid	—	—	—	—	—	—	—	—	2.385.—	0,66
Peatükk V kokku	43.136.—	11,01	23.572.—	7,42	51.432.—	13,68	43.892.—	16,10	22.470.—	6,24

35. a. eelarvete järele.

Saare		Tartu		Valga		Viljandi		Viru		Võru		Kokku	
Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16 116.—	7,29	32.608.—	6,01	12.180.—	7,96	21.920.—	6,51	30.972.—	6,17	18.660.—	5,83	240.035.—	6,33
—	—	4.167.—	0,77	—	—	—	—	—	—	3.295.—	1,03	12.470.—	0,33
—	—	—	—	—	—	—	—	2 400.—	0,48	—	—	3.363.—	0,09
—	—	500.—	0,09	150.—	0,10	400.—	0,12	1.000.—	0,20	200.—	0,06	4.100.—	0,11
—	—	768.—	0,14	672.—	0,44	800.—	0,24	984.—	0,19	—	—	3.754.—	0,10
500.—	0,23	3.000.—	0,56	750.—	0,49	2.500.—	0,74	1.200.—	0,24	1.150.—	0,36	13.800.—	0,36
—	—	1.200.—	0,22	—	—	—	—	—	—	—	—	2.640.—	0,07
2.455.—	1,11	8.480.—	1,56	2.280.—	1,49	3.880.—	1,15	10.875.—	2,17	4.020.—	1,25	58.751.—	1,54
19.071.—	8,63	50.723.—	9,35	16.032.—	10,48	29.500.—	8,76	47 431.—	9,45	27.325.—	8,53	338.913.—	8,93
60.—	0,03	1.800.—	0,34	120.—	0,08	—	—	1.010.—	0,20	120.—	0,04	5.030.—	0,13
—	—	400.—	0,07	—	—	—	—	4.648.—	0,93	—	—	5.548.—	0,14
—	—	—	—	—	—	100.—	0,03	100.—	0,02	—	—	450.—	0,01
200.—	0,09	300.—	0,06	100.—	0,07	200.—	0,06	675.—	0,13	200.—	0,06	2.815.—	0,07
300.—	0,13	620.—	0,11	450.—	0,29	481.—	0,14	520.—	0,10	400.—	0,12	4 982.—	0,14
—	—	—	—	—	—	50.—	0,02	100.—	0,02	320.—	0,10	922.—	0,03
120.—	0,06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	707.—	0,02
—	—	—	—	—	—	75.—	0,02	—	—	—	—	275.—	0,01
—	—	1 248.—	0,23	—	—	—	—	—	—	—	—	1.248.—	0,03
—	—	—	—	—	—	—	—	100.—	0,02	—	—	100.—	0,00
680.—	0,31	4.368.—	0,81	670.—	0,44	906.—	0,27	7.153.—	1,42	1.040.—	0,32	22.077.—	0,58
2.212.—	1,00	10.332.—	1,91	1.295.—	0,85	3.572.—	1,06	7.948.—	1,58	2.192.—	0,68	44.875.—	1,18
100.—	0,05	1.050.—	0,19	75.—	0,05	200.—	0,06	2.850.—	0,57	200.—	0,06	7.440.—	0,20
500.—	0,23	8.350.—	1,54	250.—	0,16	650.—	0,19	7.000.—	1,39	2.950.—	0,92	23.150.—	0,61
—	—	—	—	2.978.—	1,95	11.403.—	3,39	5.269.—	1,05	—	—	52.172.—	1,38
10.507.—	4,75	6.000.—	1,11	6.700.—	4,38	28.970.—	8,60	8.025.—	1,60	—	—	83.529.—	2,20
5 050.—	2,28	—	—	—	—	7.350.—	2,18	838.—	0,17	14.300.—	4,47	35.189.—	0,93
—	—	1.000.—	0,18	—	—	—	—	—	—	—	—	1 000.—	0,03
18.369.—	8,31	26.732.—	4,93	11.298.—	7,39	52.145.—	15,48	31.930.—	6,36	19.642.—	6,13	247.355.—	6,53
13.597.—	6,15	44.573.—	8,21	9.111.—	5,96	17.205.—	5,11	28 512.—	5,68	17.740.—	5,56	216.612.—	5,71
400.—	0,18	3.325.—	0,61	260.—	0,17	480.—	0,14	4.850.—	0,97	1 550.—	0,49	14.525.—	0,38
—	—	200.—	0,04	—	—	30.—	0,01	—	—	—	—	730.—	0,01
—	—	250.—	0,05	—	—	500.—	0,15	500.—	0,10	4.300.—	1,35	17.690.—	0,47
26.000.—	11,77	—	—	—	—	13 523.—	4,02	—	—	—	—	115.994.—	3,06
1.078.—	0,48	—	—	—	—	1.967.—	0,58	500.—	0,10	—	—	7.017.—	0,19
—	—	1.724.—	0,32	—	—	600.—	0,18	—	—	—	—	4.709.—	0,13
41.075.—	18,58	50.072.—	9,23	9.371.—	6,13	34.305.—	10,19	34.362.—	6,85	23.590.—	7,40	377.277.—	9,95

Kulude nimetus	Harju		Järva		Lääne		Petseri		Pärnu	
	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
Peatükk VI.										
HOOLEKANNE.										
1. Lahtine hoolekanne	13.500.—	3,44	5.940.—	1,87	14.350.—	3,82	7.150.—	2,62	16.620.—	4,61
2. Lastekodude kulud	16.137.—	4,12	13.690.—	4,31	—	—	—	—	21.785.—	6,05
3. Vanade- ja vigastekodude kulud	5.550.—	1,42	11.184.—	3,52	11.596.—	3,08	—	—	49.296.—	13,68
4. Töökõrvaldajate kulud	100.—	0,03	—	—	—	—	—	—	150.—	0,04
Peatükk VI kokku	35.287.—	9,01	30.814.—	9,70	25.946.—	6,90	7.150.—	2,62	87.851.—	24,38
Peatükk VII.										
PÖLLUMAJANDUS.										
1. Personal	2.680.—	0,68	1.776.—	0,56	3.590.—	0,95	2.040.—	0,75	1.860.—	0,52
2. Põllumajand. kultuuri arendam.	1.050.—	0,27	1.170.—	0,36	610.—	0,16	100.—	0,04	200.—	0,05
3. Toetused	810.—	0,21	—	—	175.—	0,05	—	—	—	—
4. Põllutöökoostöö kulud	2.283.—	0,58	10.100.—	3,18	2.510.—	0,68	—	—	—	—
5. Kodumajanduskoolide kulud	4.243.—	1,08	—	—	2.277.—	0,60	—	—	—	—
6. Loomatervishoid	7.870.—	2,01	18.—	0,00	2.104.—	0,56	910.—	0,33	60.—	0,02
Peatükk VII kokku	18.936.—	4,83	13.064.—	4,10	11.266.—	3,00	3.050.—	1,12	2.120.—	0,59
Peatükk VIII.										
MAAVALITSUSE ETTEVÕTTED.										
Peatükk VIII kokku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peatükk IX.										
VARANDUSED.										
1. Kinnisvarad	4.763.—	1,22	1.425.—	0,44	936.—	0,25	1.769.—	0,65	1.796.—	0,49
2. Vallasvarad	225.—	0,05	70.—	0,02	117.—	0,03	575.—	0,21	63.—	0,02
Peatükk IX kokku	4.988.—	1,27	1.495.—	0,46	1.053.—	0,28	2.344.—	0,86	1.859.—	0,51
Peatükk X.										
KAPITALID.										
Peatükk XI.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LAENUD.										
1. Laenude protsendid	893.—	0,24	6.990.—	2,20	4.502.—	1,20	10.109.—	3,71	89.—	0,02
2. Laenude tasumine	2.086.—	0,53	21.191.—	6,68	8.408.—	2,23	5.498.—	2,02	4.850.—	1,35
Peatükk XI kokku	2.979.—	0,77	28.181.—	8,88	12.910.—	3,43	15.607.—	5,73	4.939.—	1,37
Peatükk XII.										
MITMESUGUSED KULUD.										
Peatükk XIII.	7.057.—	1,80	6.870.—	2,16	9.550.—	2,54	4.992.—	1,83	4.127.—	1,14
TAGAVARA SUMMA										
4.372.—	1,11	1.699.—	0,53	1.576.—	0,42	1.946.—	0,72	2.000.—	0,56	
Korralised kulud kokku	177.184.—	45,22	148.300.—	46,64	164.426.—	43,73	104.718.—	38,42	189.232.—	52,52
Erakorralised kulud	—	—	15.000.—	4,72	25.000.—	6,65	35.000.—	12,84	—	—
Korralised ja erakorralised kulud kokku	177.184.—	45,22	163.300.—	51,36	189.426.—	50,38	139.718.—	51,26	189.232.—	52,52
TEEDEKAPITALI KULUD.										
1. Administratsioon	37.945.—	9,68	24.538.—	7,75	24.092.—	6,40	18.497.—	6,78	25.690.—	7,13
2. Garaažid, laod ja masinad	83.525.—	21,32	59.354.—	18,79	48.631.—	12,93	20.755.—	7,62	43.395.—	12,04
3. Tööd	93.200.—	23,78	70.015.—	22,10	113.892.—	30,29	93.613.—	34,34	102.001.—	28,31
Teedekapitali kogukulu	214.670.—	54,78	153.907.—	48,64	186.615.—	49,62	132.865.—	48,74	171.086.—	47,48
Kulude kogusumma	391.854.—	100%	317.207.—	100%	376.041.—	100%	272.583.—	100%	360.318.—	100%

Saare		Tartu		Valga		Viljandi		Viru		Võru		Kokku	
Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%	Kr.	%
10.000.—	4,52	9.560.—	1,76	7.580.—	4,96	4.200.—	1,25	19.200.—	3,83	16.100.—	5,03	124.200.—	3,27
6.800.—	3,08	18.738.—	3,45	3.022.—	1,98	9.547.—	2,83	14.773.—	2,94	10.090.—	3,15	114.582.—	3,03
4.544.—	2,06	20.064.—	3,71	8.602.—	5,62	20.779.—	6,17	12.194.—	2,43	31.130.—	9,73	174.939.—	4,61
—	—	3.490.—	0,64	2.072.—	1,35	—	—	—	—	400.—	0,12	6.212.—	0,16
21.344.—	9,66	51.852.—	9,56	21.276.—	13,91	34.526.—	10,25	46.167.—	9,20	57.720.—	18,03	419.933.—	11,07
1.350.—	0,61	4.318.—	0,80	1.711.—	1,12	—	—	50.—	0,01	—	—	19.375.—	0,51
—	—	1.150.—	0,21	50.—	0,03	—	—	4.778.—	0,95	300.—	0,09	9.408.—	0,25
1.500.—	0,68	3.550.—	0,65	—	—	300.—	0,09	4.860.—	0,97	2.440.—	0,76	13.635.—	0,36
1.603.—	0,72	—	—	—	—	1.100.—	0,33	2.655.—	0,53	4.194.—	1,31	24.445.—	0,64
1.450.—	0,66	2.820.—	0,52	—	—	—	—	2.400.—	0,48	—	—	13.190.—	0,35
2.576.—	1,17	6.796.—	1,25	50.—	0,03	4.125.—	1,23	6.010.—	1,20	4.555.—	1,42	35.074.—	0,93
8.479.—	3,84	18.634.—	3,43	1.811.—	1,18	5.525.—	1,65	20.753.—	4,14	11.489.—	3,58	115.127.—	3,04
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
870.—	0,39	19.292.—	3,56	1.690.—	1,10	2.187.—	0,65	2.961.—	0,59	—	—	37.689.—	0,99
25.—	0,01	1.700.—	0,31	175.—	0,12	312.—	0,09	774.—	0,15	150.—	0,05	4.186.—	0,12
895.—	0,40	20.992.—	3,87	1.865.—	1,22	2.499.—	0,74	3.735.—	0,74	150.—	0,05	41.875.—	1,11
100.—	0,05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100.—	0,00
1.351.—	0,61	3.222.—	0,59	—	—	1.557.—	0,46	3.246.—	0,65	2.011.—	0,63	33.970.—	0,90
5.323.—	2,1	6.751.—	1,25	—	—	3.200.—	0,95	1.521.—	0,30	9.021.—	2,81	67.849.—	2,78
6.674.—	3,02	9.973.—	1,84	—	—	4.757.—	1,41	4.767.—	0,95	11.082.—	3,44	101.819.—	2,68
1.712.—	0,77	13.142.—	2,42	1.591.—	1,04	3.414.—	1,01	7.442.—	1,48	3.278.—	1,02	63.175.—	1,67
1.150.—	0,52	4.806.—	0,88	680.—	0,44	4.693.—	1,39	2.800.—	0,56	4.834.—	1,51	30.556.—	0,81
119.550.—	54,09	251.294.—	46,32	64.594.—	42,23	172.270.—	51,15	206.540.—	41,15	160.100.—	50,01	1.758.208.—	46,37
1.665.—	0,75	1.166.—	0,21	11.800.—	7,71	20.000.—	5,94	40.000.—	7,97	—	—	149.631.—	3,94
121.215.—	54,84	252.460.—	46,53	76.394.—	49,94	192.270.—	57,09	246.540.—	49,12	160.100.—	50,01	1.907.839.—	50,31
16.760.—	7,58	31.280.—	5,77	14.719.—	9,63	22.130.—	6,57	44.310.—	8,83	23.955.—	7,49	283.916.—	7,48
25.550.—	11,56	45.398.—	8,37	23.100.—	15,11	42.800.—	12,72	55.598.—	11,08	38.710.—	12,09	486.816.—	12,83
57.490.—	26,02	213.343.—	39,33	38.730.—	25,32	79.558.—	23,62	155.430.—	30,97	97.335.—	30,41	1.114.607.—	29,38
99.800.—	45,16	290.021.—	53,47	76.549.—	50,06	144.488.—	42,91	255.338.—	50,88	160.000.—	49,99	1.885.339.—	49,69
221.015.—	100%	542.481.—	100%	152.943.—	100%	336.758.—	100%	501.878.—	100%	320.100.—	100%	3.793.178.—	100%

lisele kodanikule ainult ühes eksemplaris, nagu isikutunnistusedki. Tunnistuse tei- sendit võidakse anda välja tunnistuse kaotamise või hävinemise puhul (Prs. s. juht- nõõride § 77 — RT 48 — 1926). Ori- ginaaltunnistuse kaotamisest või hävinemi- sest nõutakse maksvusetuks tunnustamist „Riigi Teatajas“ samas korras, nagu seda nõutakse kadunud või hävinenud isiku- tunnistuse asemel uue väljaandmisel (Si- seministeeriumi Adm.-os. seletus 30. ok- toobrist 1930. a. nr. 1020).

Seepärast on tarvilik, et perekonnasei- suametnik, kellele esitatakse sünni-, abie- lu- ja surmatunnistused (vorm nr. 5, 6, 7) originaalis, juurdelisamiseks oma registreerimisteadaandeile või perekon- nakirjade avamise sooviavaldusele, juhiks kodaniku tähelepanu sellele, et kodanikul see tunnistus veel võib minna tarvis, ja seepärast, kui perekonnaseisuametnikule see tunnistus on siiski hädatarvilik, asen- daksid seda tunnistuse ärakirjad. Tun- nistuse ärakirja võib kinnitada perekon- naseisuametnik oma allkirja ja pitsatiga, tähendades ära kinnitamise aja ja anda tagasi originaaltunnistus kodanikule.

Perekonnakirjade korraldamisel tuleb aga tunnistused vorm nr. 5, 6, 7 kohe an- da kodanikule tagasi ja nende asemel nõuda välja vastavast perekonnaseisu- ametist vastavad akti ärakirjad. Aktide ärakirjade saatmine sünniks loomulikult tasuta (Prs. s. § 21). Selline talitusviis aitab ka vältida kahes ja rohkem omava- litsuses üheaegset perekonnakirjade pida- mist.

Ühes eksemplaris väljaandmise nõue maksab ülalnimetatud sünni-, abielu- ja summatunnistuste (vorm nr. 5, 6, 7) koh- ta. 1. juulist 1926. a. peetavaist sünni-, abielu- ja surmaregistrist võib aga peale nende anda välja lühendatud teatise (õien- dis). Vastava akti põhjal võib neid anda välja asjaosalistele piiramatul arvul. Sa- muti pole piiratud omavalitsuse perekon- naregistri põhjal vorm nr. 8 järgi välja- antavate perekonnaseisutunnistuste arv.

Sünni-, abielu- ja surmateatisele, mis antakse välja peale 1. juulit 1926. a. pee- tavaist sünni-, abielu- ja surmaregistreist, pole seni kirjutatud ette kindlaid vorme, kuid nad peaksid olema umbes samasisu- lised kui Kohtu- ja Siseministeeriumi Adm.-os. ringkiri 17. juunist 1932. a. nr. 469 juurde lisatud teatiste vormid nr. 2, 3, 4, selle vahega, et allikana nime- tatakse meetrikaraamatu asemel sünni-, abielu- või surmaregister ja selle aasta ja

akti number (võib ka lisada juurde kõite ja lehekülje number). Jääks ära andmed kalendriaaja kohta, kuna on teada, et kõik andmed märgitakse neis registreis uue ka- lendri järgi. Abieluteatistes tuleb märki- da „laulatatud“ asemel „registreeritud seaduslikku abiellu“, jääb ära vanuse mär- kimine, selle asemel võib märkida abiel- lujate sünniaeg. Surmateatistes tuleb märkida juurde ka surmakoht, kuna and- med alalise elukoha, surma põhjuse ja matmiskoha kohta võiksid jääda ära (Kohtu- ja Siseministeeriumi Adm.-os. seletus Kõpu ev.-lut. koguduse perekon- naseisuametnikule 13. juulist 1932).

Kui 1. juulini 1926. a. peetud meetri- karaamatute põhjal väljaantud teatiseid võetakse aluseks perekonnaregistris eri- lehekülje avamisel, siis 1. juulist 1926. a. peetud sünni-, abielu- ja surmaregistri põhjal väljaantud teatiseid, samuti pere- konnaseisutunnistus (vorm nr. 8) ei saa võtta perekonnaregistris erilehekülje ava- mise aluseks, sest peale 1. juulit 1926. a. olnud sünnid, abielud ja surmad kuulu- vad seaduse põhjal märkimisele perekon- naregistrisse vastavate aktide või nende ärakirjade alusel. Küll võivad need tea- tised ja tunnistused olla aluseks sünni-, abielu- ja surmaaktide koostamisel.

Evangeeliumi-luteriusu usuühinguis Seisuste seaduse §§ 902—904 põhjal 1. juulini 1926. a. peetud personaal- (hin- gekirja-) raamatute põhjal väljaantavad perekonnaseisuteatiseid sisaldavad isiku perekonnaseisumuuteisse puutuvaid and- meid 1. juulini 1926. a. Kui selliseis pe- rekonnaseisu teatisis leiduvad andmed ka isiku perekonnaseisumuuteist, mis olnud pärast 1. juulit 1926. a., siis pole selliseil andmeil ametlikku jõudu, vaid nende tões- tamiseks tuleb nõuda täiendavaid, maks- vustomavaid tõendisi (Kohtu- ja Sisemi- nisteeriumi Adm.-os. seletus 9. märtsist 1929, nr. 4543).

Mis puutub personaalraamatute põh- jal väljaantud perekonnaseisuteatiste sea- duslikku jõusse, siis peab tähendama, et juhtumeil, kus personaalraamatute põh- jal väljaantud teatiste andmed lähevad lahku meetrikatunnistuse andmeist, on viimased mõõduandvad kui algallika põh- jal väljaantud dokumendid (Kohtu- ja Siseministeeriumi Adm.-os. seletus 6. maist 1929. a. nr. 575).

Praktikas on juhtunud väga sagedasti, et usuühingu perekonnaseisuametnikud on märkinud akti ärakirja pöördel pere- konnaregistri jaoks lisaandmeid väga

puuduliku allika nimetamisega, mis ei võimalda võtta seisukohta andmete maksvuse ja jõu kohta. Näiteks kui allikana on märgitud, et andmed on kirjutatud välja „koguduse arhiivis leiduvate andmete põhjal ja Kuusalu koguduse õpetaja tunnistuse põhjal“, siis on see väga puudulik märkimine. „Koguduse arhiivi“ mõiste on väga lai; siia hulka kuuluvad ka koguduse eraraamatud, kuid ka ametliku ja ametliku raamatu vahel on vahe. Perekonnaseisuametnikul on väga tähtis teada kas näiteks andmed on kirjutatud välja ev.-lut. koguduse meetrika- või personaalraamatu põhjal. Väljendusest „Kuusalu koguduse õpetaja tunnistuse põhjal“ samuti ei selgu, kas andmed on kirjutatud meetrika- või personaalraamatu alusel. Pealegi puuduvad andmed, kas see tunnistus on juriidilise maksvusega, s. o. kas see õpetaja on ka perekonnaseisuametnik, või kui ta ei ole praegu perekonnaseisuametnik, kas see tunnistus on väljaantud enne 30. septembrist 1926. a., mis ajani kiriku õpetajatel oli õigus ametlikke tunnistusi välja anda. Muidugi ei saa sellise alusega lisaandmeid kasutada ja nende täienduseks tuleb nõutada maksvaid dokumente.

Et vähendada arusaamatusi ja kirjavahetusi selle küsimuse alal on Kohtu- ja siseministeerium 24. märtsil 1933. a. teinud usuühingute perekonnaseisuametnikudelle ringkirjalise korralduse, et akti ärakirja lisaandmesse kirjutataks ainult need andmed, mis leiduvad tema enda raamatuis, täpse allika äratähendamisega. Kuna need dokumendid, mis ta saab kodanikult, teiselt perekonnaseisuametnikult jne., selle asemel, et neid kirjutada ümber lisaandmesse, tuleb originaalis, s. o. sel kujul nagu ta neid saanud, saata omavalitsusse säilitamiseks perekonnaregistri lisatoimetuses.

Maksvad seadused (Perekonnaseisu-seaduse § 4, Tsiviilkohtupidamiseadus) näevad ette, et kõik välisriikides antud dokumendid, mida soovitakse kasutada Eestis, peavad seadusliku jõu omandamiseks olema legaliseeritud, s. o. tunnustatud õigeks meie välisesinduste poolt. Ametasutiste poolt ametlikuks tarvitamiseks nõutud dokumendid tõestatakse meie esinduste poolt maksuta (Välisministeeriumi Adm.-os. kiri 30. septembrist 1932, nr. 276 — P.).

Teatavasti lõpetati ametlikkude meetrikaraamatute pidamine usuühingutes 1. juulil 1926. a. Peale seda tähtaega

usuühingutes peetavad meetrikaraamatud on eraraamatud, mil puudub avalik-õigusliku dokumendi maksvus. Seepärast ei ole ka lubatav, et nende põhjal perekonnaseisuametnikuna ja ametlikul blanketil tunnistusi väljaantakse, sest see võib asutisi ja isikuid viia eksiarmamisele dokumendi maksvuse suhtes. Kui aga on tekkinud möödapääsemata tarvidus peale 1. juulit 1926 peetud meetrikaraamatust õiendist välja anda, siis võib seda välja anda mitteperekonnaseisuametnikuna vaid vaimulikuna, kusjuures tuleb õiendise ülemisel äärel märkida mitteametlik (Siseministeeriumi Adm. o. seletus 16. II. 1934, nr. 1902).

Praktikas on ette tulnud juhtumeid, kus perekonnaseisuametnik-vaimulik on välja andnud personaalraamatu põhjal andmeid sünni-, abielu- või surmateatise või isegi — sünni-, abielu- või surmatunnistuse nime all. Personaalraamatu alusel sünni-, abielu- või surmateatise väljaandmine võib viia eksitusse isikuid ja asutisi dokumendi maksvuse suhtes. Nii-sugustel teatistel ei ole seda maksvust mis meetrikaraamatu põhjal väljaantud teatistel. Personaalraamatu põhjal antakse välja ainult perekonnaseisuteatiseid; kui aga soovitakse sünni-, abielu- või surmateatiseid, siis neid tuleb välja anda vastavate sünni-, abielu- ja surma-meetrikaraamatu alusel (Siseministeeriumi Adm. o. seletus 14. XII. 1933, nr. 1488 Härgla koguduse perekonnaseisuametnikule).

Nii võib abielutunnistust resp. laulutunnistust välja anda ainult selle koguduse meetrikaraamatu järgi, missuguses abielu on sõlmitud; sünni- ja ristimisetunnistus ainult selle koguduse sünni meetrikaraamatust, kus sünd on sisse kantud. Sama põhimõtte järele käies, ei tohi näiteks ka valla perekonnaseisuametnikud välja anda sünni-, abielu- või surmatunnistusi neile perekonnaregistrisse märkimiseks saadetud sünni-, abielu- ja surmaakti ärakirjade või perekonnaregistri põhjal, vaid peavad vastavatel korradel asjaosalisi kodanikke juhtima perekonnaseisumetisse kus on hoiul algakt (Siseministeeriumi Adm. o. seletus 5. V. 1933, nr. 137).

Juhtumel kui perekonnaseisuametnikult välja antud dokumendid ühede ja samade isikute kohta antud andmete suhtes lahkuminevad, tuleb neid dokumendi väljaandjale saata tagasi vea selgitamiseks (Siseministeeriumi Adm. o. seletus

11. XI. 1932, nr. 679).

Lõpuks olgu juhitud tähelepanu Pere-konnaseaduse § 27 kolmandale lõigule, mis kohustab vigaste aktide või perekonnaregistri põhjal välja antud tunnistused tunnustama maksvusetuks ja kuulutama sellest „Riigi Teatajas“

Siseministeeriumi Adm. o. seletusel vigast tunnistust tunnustab maksvusetuks ju kuulutab sellest „Riigi Teatajas“ mitte kodanik, vaid perekonnaseisuametnik ja kuulutamine sünnib „Riigi Teataja“ hinna ja kuulutuse hinna määruse j. V p. 6 põhjal (RT 2 — 1928) tasuta (Siseministeeriumi Adm. o. seletus 19. jaanuarist 1933, nr. 1556 ja 3. märtsist 1933, nr. 1607).

Praktikas on olnud juhtum, kus perekonnaseisuametnik arvas Perekonnaseisuseaduse § 27 põhjal end olevat kohustatud tunnustada maksvusetuks sünnitunnistust ja sellest kuulutada, mis oli antud välja omalajal õige akti põhjal enne lapse kohtukorras adopteerimist, põhjusel, et sünniaktis muutus adopteerimisega lapse perekonna- ja isa nimi. Siseministeeriumi Adm. o. seletus sel puhul, et lapse adopteerimise kohtuotsusega pole aktis viga parandatud, vaid on muudetud lapse perekonnaseis ja see asjaolu ei muuda

fakte, mida tõendatakse enne adopteerimist väljaantud sünnitunnistusega; seepärast pole sel juhtumil tarvis ka sünnitunnistust tunnustada maksvusetuks ja sellest kuulutada. Asudes teisel seisukohal, tuleks tühistada ka abielutunnistusi, millised on antud välja abieluakti põhjal enne abielulahutuse märkuse sissekandmist akti äärele kohtuotsuse põhjal, kuid ka seda ei nõua seadus, sest see pole samuti akti vea parandamine, vaid perekonnaseisu muudatus (Siseministeeriumi Adm. o. seletus 2. märtsist 1932, nr. 2002).

Kui sünnitunnistuse väljaandmise alusena olnud sünniakti asemele on kokku seatud täiendav akt ja välja antud sünnitunnistus perekonnaseisuametnikule tagastatud ja tunnistusel ei leidu märkust selle kohta, et sellest oleks võetud ärakirju ja ka asjaosaline eitab ärakirjade võtmist, ei ole vaja kuulutada see tunnistus „Riigi Teatajas“ maksvusetuks. Niisugusel juhtumil tuleb aga akti äärele märkida, et välja antud tunnistus on tagasi antud. Tunnistus ise tuleb varustada märkusega, et see täiendava sünniakti koostamisega on kaotanud maksvuse (Siseministeeriumi Adm. o. seletus 27. veebruarist 1934, nr. 1867).

Valdade majandusliku seisukorra parandamise poole.

Mitmesugused kohustused, mis meie vallaomavalitsuste peale pandud, nagu uute koolimajade ehitamine j. t., on mitmedki meie vallaomavalitsustest viinud viimastel aastatel majanduslikku kitsikusse.

Raskes majanduslikus olukorras on paljud vallad kaalunud võimalusi ja teid valla sissetulekute suurendamiseks. Mõne valla poolt on ülesse tõstetud isikumaksu ülemmäära suurendamise küsimus. Kuid ka see tee ei ole kuigi otstarbekohane ja soovitav. Et vallale võimalusi anda oma kodanikelt isikumakse võtta sarnasel määral, nagu vallavolikogu heaks arvab, ei taha olla õiglase ega otstarbekohane. Oli ju enne seda, kui isikumaksu kõrgem määr mõne aasta eest seadusega maksmata pandi, valdadel täieline võimalus oma kodanikelt isikumakse võtta määral, nagu vallavolikogud seda heaks arvasid. Neil aegadel kerkis mõnes vallas isikumaks üksikul meeskodanikul kuni 30 kr. aastas, kuid see piiramata võimalus siiski ei suutnud valla majanduslikku seisukor-

da tarvilisel määral parandada. Ja praegu, kus isikumaksu ülemmäär on seadusega piiratud 9 kr. peale, näeme ja kuuleme pea kõigist vallaomavalitsuste ringkondadest, et sellest odavast isikumaksust vaevalt 50 protsenti laekub, kuna teine 50 protsenti laekumata jääb ja vallavolikogudel tuleb paratamatult see summa oma tulude eelarvest kustutada.

Aprillikuus s. a. peetud Harjumaa vallavanemate ülemaakondlikul koosolekul kaldusid vallavanemad isikumaksu küsimusi arutades arvamisele, et see maks üldse enam tema peale pandud lootusi ei suuda täita ja hoopis kaotada tuleks, sest seda maksu ei võeta ka linnades ja selle maksu võtmine maakodanikelt seaks need nagu mingiks teise järgu kodanikeks.

Kui vaadelda lähemalt meie vallaomavalitsuste eelarveid ja aruandeid, siis peab kohe märkima, et lõviosa meie vallaomavalitsuste tuludest moodustavad maksud, millised võeti 1933/34. eelarveaastal 12-suguseid ja milliste protsent ku-

junes üldiste tuludega võrreldes 78,22 peale. Sellejuures oli aga kõiki teisi tulusid meie valdades ainult 21,78 protsenti ning tulud valla ettevõtetest andsid ainult minimaalse osa 0,32 prots. valdade üldtuludest. Järjekult oleks juba aeg, kus meie vallaomavalitsused peaks olema veendumusele jõudnud, et maksude abil tulude hankimise võimalused on viimase piirini ära kasutatud, ja et nüüdsest peale tuleks leidma hakata uusi allikaid tulude hankimiseks, et katta valdade järjest suurenevaid kulusid.

Kas nii või teisiti, aga kindel on see, et praegune seisukord enam edasi kesta ei või. Meie vallaomavalitsused siplevad alalise kulude suurenemise tagajärjel majanduslikes raskustes ning ei näe kusa-gilt tulusid, millega neid kulusid katta.

Siin peaks keskvoimude poolt kiires korras valdadele appi tulema. Tuleks kiires korras koostada vallaomavalitsuste mak-sude seaduse eelnõu, kus oleks ette näh-tud mitmesugused ja laialdased võimalu-sed vallaomavalitsustele uute tuluallikate hankimiseks nende järjesti kasvavate ku-lude katmiseks. Aga ka vallaomavalitsus-tel enestel tuleks kiires korras tööle asu-da selleks, et leida uusi tuluallikaid, mil-listest üks võiks kahtlemata olla valla omatööstuste ellukutsumine.

Siis jõuab ka vallaomavalitsustele kät-te aeg, kus nad muutuvad majanduslikult tugevateks ja kindlateks omavalitsusteks, millised suutelised kandma kõiki neid ko-hustusi ja ülesandeid, millised nendele paneb peale ümberkujunenud olukord.

J. Kg.

Vallaomavalitsuste teenijad puhkusele.

Käes on jällegi puhkuste ja suvituste hooaeg, mis küll oma viluvõitu ilmade poolest pole eriliselt soodus „patisakste-le“, kuid nuriseda siiski ei või. Sest ega päikesest ja päikesepaistest ka üksi ei elata, vaid vihmaseid ilmu peab ka olema, et püsiks elu, ning kasvaks meie igapäe-vane leib, mida me kogu aasta teenime ja millise töö vahelduseks vajame ka puh-kust, et oleks enam võimalust unustada, vähemalt lühikesekski ajaks oma igapäe-vased töömured, ning kosuda jälle uuesti algamiseks.

Riigiteenijate puhkused kui ka töö-olud on täpselt vastavate seadustega ja määrustega normeeritud ning ühel kui teisel asutusel tarvitseb esitada asutuse ametnikkude suvepuhkuse kava kinnita-miseks ja kõik läheb kui nõõri mööda, ning oma kuuajaline puhkus on kindel. Kuid vallaomavalitsustes ei lähe see nii libedasti, kuigi riigi ja omavalitsuste asu-tused on väga lähedalt üksteisega seotud ja kuuluvad peaaegu ühisesse valitsemise aparati. Vallaomavalitsuste teenijate puhkuse saamise võimalused ei ole aga nii kindlustatud ega korraldatud kui seda on riigiteenijail.

Erandid võib aga siiski tulla — nii näiteks on osa maakondades maksvad val-laametnikkude palga ja tööolude korral-damise määrused, kus enam-vähem on määratud kindlaks ka puhkuse saamise võimalused. Need määrused peamiselt näevad ette ametnikkudele puhkust 2 nä-dalat, kuid on ka sarnaseid maakondi, kus

lahkesti lubatud puhkust kuni 3 nädalat.

Et aga leidub ka maakondi, kus sar-naseid korraldavaid määrusi pole, siis nende maakondade vallaomavalitsuste teenijail on korraliku puhkuse saamine juba küsitav, ja kuna puudub alus, siis pole ka õigust ega julgust puhkust nõu-da. Sellest siis tuleb, et suur osa vallava-litsustes ametnikkudel puhkust, kui niisu-gust ei olegi, vaid suvel kui tööd vähem, siis „tilgutakse“ päeva neli-viis kantse-leist ära, ning seega on kogu see puhkus läbi. Muidugi šeffidel sarnase „tilkumi-se“ juures on parem olukord kui vähema-tel meestel.

Et see küsimus on akuutne ja korral-dust vajav, sellel seisukohal on ka E. Oma-valitsuste teenijate Liit, pöörates vastava avaldusega E. Maaomavalitsuste Liidu poole, et viimane astuks samme teenijaile korraliku suvepuhkuse saamiseks, nagu sellest kirjutab „Maaomavalitsus“ nr. 5 sel aastal.

Peab aga kahjuks ütleva, et seni, s. o. kuni 6. juulini s. a. pole tähendatud aval-duse tulemusena mingit märki näha ol-nud, vähemalt maakonnas nende ridade kirjutaja asukoha järgi. Milles asi seisab pole teada.

Usun, et kõik vallaomavalitsuste tee-nijad oleksid tänulikud, kui aj. maavalit-sused kirjutaks vallavalitsustele ette val-lavalitsuse otsusega lubada oma teenijaile igal aastal suvepuhkust 2 kuni 3 nädalat, seda muidugi nendele, kes asutuses teeni-nud vähemalt ühe aasta. Sarnane ette-

kirjutus oleks eriti tähtis neis maakondis, kus puudub eelpoolnimetatud määrus, kuid tänuväärt oleks meeldetuletus vallavalitsustele üldiselt. Oma otsustest vallavalitsused esitaks protokollide ärakir-

jad ses asjas aj. maavalitsustele teadmiseks, ning teeks sekretäri puhkusel olemise ajaks asetäitja määramiseks vastavad ettepanekud.

Kirjandusest.

Riigi hangete seaduse kohta, mis äsja „Riigi Teatajas“ ilmunud ja mis maksab ka omavalitsuste hangete kohta, on Kohtuministeeriumi nõunik J. Kaiv ja Kaitseministeeriumi juriskonsult E. Leithammel koostanud seletused ja kavatsevad seda ühes kõigi hangetesse puutuvate muude seaduste ja määrustega välja anda Hangete seaduse maksamahakamiseks, s. o. 1. oktoobriks s. a.

Seletuste koostajad paluvad asutusi ja

isikuid, kellel tegemist tähendatud seadusega, lahkesti teatada nendest eeskirjadest, mis ei tundu küllalt selgetena, ja kõigist küsimusist, mis võivad kerkida esile seaduse käsitamisel, et oleks võimalik neid asju kavatsetud väljaandes tarvilikult selgitada.

Küsimused palutakse saata järgmisel aadressil: Joh. Kaiv, Kohtuministeerium või E. Leithammel, Kaitseministeerium.

Küsimusi ja vastuseid.

Küsimus nr. 12. Piirivalves teenivate isikute isikumaksu maksmise kohustusest. „R.T.“ nr. 43 — 1926. a. § 35 põhjal on kõik alalises kaitseväes teenivad kaitsevälased isikumaksust vabastatud. Kas ka piirivalvurid loetakse kaitsevälasteks ja kas viimased on isikumaksust vabastatud? Jaataval korral, millise seaduse alusel?

M. vallavalitsus.

Vastus: Piirivalve valitsus ja selle teenistuses seisvad isikud alluvad Siseministeeriumile. Kuigi piirivalves teenivate isikute kohta kohaldatakse kaitsevälaste kohta maksivad seadlused ja seal maksab sama auastmes ülendamise kord, ei saa neid lugeda maksustamise mõttes ühtlaseks alalises kaitseväes teenivate isikutega, millist mõtet ei võinud olla ka seadusandjal Kaitseväeteenistuse seaduse koostamisel. Sellepärast kuuluvad piirivalves teenivad isikud maksustamisele valla heaks üldistel alustel.

Küsimus nr. 13. Kodakondsuseta isikute isikumaksu maksmise kohustusest. Vallavalitsus palub teatada, kas väljamaalased ja kodakondsuseta isikud kuuluvad isikumaksu alla üldisel alusel ja kas seda küsimust on varem ja millal selgitatud „Maaomavalitsuse“ kaudu. Kodakondsuseta isik „Nanseni“ passiga on esitanud vastulause maksu määramise kohta, põhjendusega et temale varem pole maksu määratud

endises elukohas (vallas).

Vastus: Valla- ja maakonnaomavalitsuse sissetulekute jne. („R.T.“ 25 — 1932) seaduse § 9 alusel võib võtta isikumaksu kõikidelt kodanikkudelt, kelle alaline elukoht valla piires, väljaarvatud isikud, kes on vabastatud sama seaduse või mõne muu seaduse alusel isikumaksu maksmisest. Kuna välismaalaste, kodakondsuseta isikute ja samuti ka „Nanseni“ passi omanikele ei ole seaduses tehtud erandit, siis kuuluvad nad maksustamisele üldistel alustel.

Küsimus nr. 14. Registratsiooni toimetuse allakirjutamisest. Palun lahkesti teatada, kas vallavalitsusel on õigus oma protokolliga volitada üht kantsleiametnikku hobuse müüke registreerima, või peab müügi registratsiooni toimetusele alla kirjutama vallavalitsuse liige ja sekretär.

X.

Vastus: Vallavolikogude valimise ja vallavolikogude ning vallavalitsuste korraldamise seaduse („R.T.“ 97 — 1926. a.) § 83 põhjal kirjutavad vallavalitsuse kirjavahetuse ja dokumendid alla vallavanem või ta abi ja vallasekretär. Kuna müügi registratsiooni toimetust tuleb lugeda siiski ka eelnimetatute hulka, siis peab ta olema allakirjutatud vallavanema või ta abi ja sekretäri poolt.